

SITOWISE

SEUTUSOVA:

**Seudullisten MAL-suunnitelmien
ympäristövaikutusten arvioinnin kehittäminen**

MAL-VERKOSTON TILAISUUS 21.8.2026

SEUTUSOVA selvityksen tavoitteet

Selvityksessä tunnistetaan ja jäsennetään seudullisen suunnittelun vaikutusten arvioinnin nykytila, kehittämistarpeet ja hyvät käytännöt sekä tuotetaan näihin perustuvat kehittämissuositukset. Kehittämisen keskeisenä lähtökohtana on SOVA-lain mukainen arviointi, jota tarkastellaan nimenomaan seudullisen suunnittelutason näkökulmasta.

Työn päätavoitteena on muodostaa selkeät, käytännönläheiset ja seudullisen suunnittelun erityispiirteet tunnistavat suositukset vaikutusten arvioinnin kehittämiseksi.

Ydinkysymys: Miten seudullisten suunnitelmien vaikutusten arviointia voidaan kehittää niin, että se on laadukasta, riittävän kattavaa eri vaikutuslajit huomioiden, resurssitehokasta sekä samalla johdonmukaista ja sovellettavissa kaupunkiseutujen toisistaan eroaviin toimintatapoihin ja olosuhteisiin?

Selvityksen toteutus

1. Kirjallisuuskatsaus

Tarkasteltu suomalaisia ja eurooppalaisia käytäntöjä. Tunnistettu alustavia hyviä käytäntöjä ja kehittämiskohteita.

3. Haastattelut

Syvennetään kyselyn havaintoja ja arvioidaan niiden taustalla olevia syitä. Tunnistetaan hyvät käytännöt, kipupisteet ja kehittämismahdollisuudet.

5. Suositukset ja loppuraportti

Kootaan yhteen kirjallisuuskatsauksen, kyselyn, haastattelujen ja työpajan tulokset. Laaditaan suositukset seudullisen vaikutusten arvioinnin kehittämiseksi.

2. Kysely (käynnissä nyt)

Kerätään näkemyksiä vaikutusten arvioinnin nykytilasta ja kehittämistarpeista kaupunkiseuduilta. Tunnistetaan keskeiset haasteet, tarpeet ja kehittämiskohteet.

4. Kehittämistyöpaja

Työstetään yhdessä seudullisen vaikutusten arvioinnin kehittämispotentiaaleja. Muodostetaan yhteinen näkemys seudullisen suunnittelun vaikutusten arvioinnin kehittämisestä.

Kirjallisuuskatsaus kokoaa oppeja Suomesta ja eurooppalaisista vertailukohteista

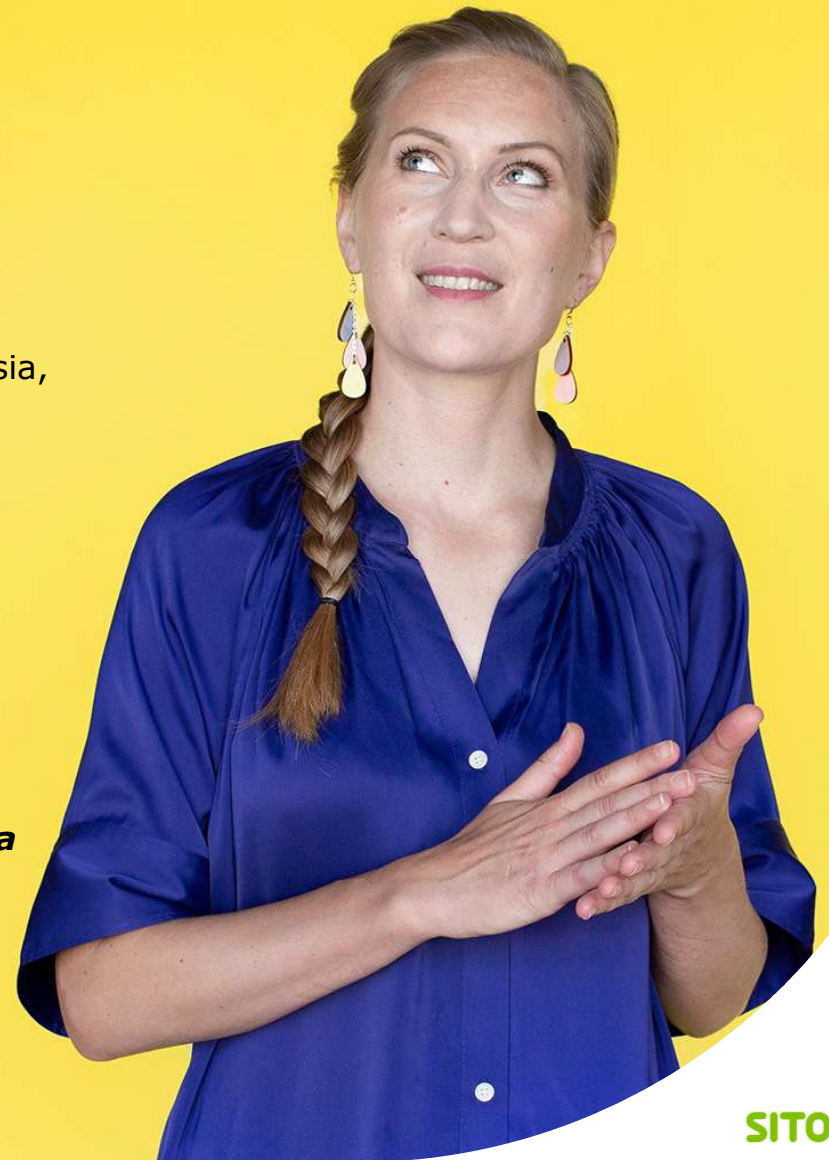
Kirjallisuuskatsauksessa tarkastellaan suomalaisten kaupunkiseutujen suunnittelussa toteutettua vaikutusten arviointia. Kohteina Turun, Tampereen, Helsingin, Oulun, Jyväskylän, Lahden ja Joensuun kaupunkiseudut.

Lisäksi on tutustuttu eurooppalaisiin käytänteisiin ja erityispiirteisiin

- **Alankomaat:** integroitu maankäytön, liikenteen ja ympäristön suunnittelun malli. Tarkastelussa Groningenin maakunnan ympäristövisio ja siihen liittyvä plan-MER-vaikutusten arviointi.
- **Tanska:** pitkä liikenteen ja maankäytön integraatioperinne sekä SEA:n vakiintunut asema. Tarkastelussa Kööpenhaminan pääkaupunkiseudun Fingerplan 2019 ja siihen liittyvä ympäristöraportti.
- **Ruotsi:** Suomen tyypillinen pohjoismainen vertailupari, jossa tarkastellaan seututason suunnittelua ja prosessiin integroitua SEA:a. Tarkastelussa Tukholman seudun alueellinen kehittämissuunnitelma ja siihen liittyvä kestävyysarviointi strategisella ympäristöarvioinnilla.
- **Norja:** ympäristö- ja yhteiskuntavaikutusten tarkkuus suhteessa suunnitteluhierarkiaan ja -tasoon. Tarkastelussa Oslon ja Akershusin alueellinen maankäyttö- ja liikennesuunnitelma sekä siihen liittyvä vaikutusten arviointi ja riski- ja haavoittuvuusanalyysi.
- **Irlanti:** vahvat arvioinnin menetelmät, työkalut, mittaaminen ja laadunhallinta. Tarkastelussa Eastern and Midland Regional Assemblyn Regional Spatial & Economic Strategy 2019–2031 sekä siihen liittyvä SEA-aineisto.

Kirjallisuuskatsauksessa havaittua

- **Vaikutusten arviointi laajentuu kaikkiin kestävyysteemoihin:** Monissa maissa arvioidaan ympäristövaikutusten lisäksi myös sosiaalisia, taloudellisia ja saavutettavuuteen liittyviä vaikutuksia.
- **Seurannan merkitys korostuu:** Arviointi nähdään ***osana jatkuvaa oppimista*** eikä vain suunnitelman hyväksymisvaihetta. Suunnitelmat kytetään mittareihin ja jatkuvaan seurantaan.
- **Hyvät käytännöt liittyvät usein prosessiin, eivät yksittäiseen teemaan tai menetelmään:** Vaikutusten arvioinnin suurimmat erot eivät liity siihen, mitä vaikutuksia arvioidaan, vaan siihen, ***kuinka tiiviisti arviointi kytetään osaksi suunnittelua, päätöksentekoa ja seurantaa.***

Kysely käynnissä – nyt kerätään seutujen näkemyksiä

Miltä seudullisen MAL-suunnittelun ympäristövaikutusten arvioinnin nykytila näyttää käytännössä? Mitä seudullisen suunnittelun vaikutusten arvioinnissa pitäisi säilyttää, muuttaa tai tehdä uudella tavalla?

Selvityksen seuraava vaihe on kysely, jolla kerätään kaupunkiseutujen kokemuksia, näkemyksiä ja kehittämistarpeita. Tuloksia hyödynnetään keskeisten kehittämisteemojen tunnistamisessa ja etenemisessä kohti suositusten ja ohjeistuksen valmistelua.

Vastaa kyselyyn 7.9.2026 mennessä: [Seudullisten MAL-suunnitelmien ympäristövaikutusten arvioinnin nykytila ja kehittäminen](#)

Mikäli kysely ei saavuta Teitä, ole yhteydessä. Muistathan myös ilmiantaa itsesi, jos haluat olla aktiivisesti mukana selvitystyön jatkossa!

Seudullisten MAL-suunnitelmien
ympäristövaikutusten arvioinnin
nykytila ja kehittäminen

Lisätietoa selvityksestä

Kati-Jasmin Kosonen

Kehittämispäällikkö

MAL-verkosto

kati-jasmin.kosonen@tampereenseutu.fi

Tapani Touru

Palvelujohtaja

Kaupunki ja liikenne

tapani.touru@sitowise.com

SITOWISE.COM – ENGINEERING NORDIC RESILIENCE

SITOWISE